

Istraživanje javnog mnijenja o uvođenju eura

Pripremljeno za: Hrvatska narodna banka

19. ožujka 2021.

HRVATSKA NARODNA BANKA

GAME CHANGERS

UVOD I METODOLOGIJA

UZORAK

- Slučajan i nacionalno reprezentativan uzorak od 1000 ispitanika starosti od 18 do 79 godina
- Stopa odaziva ispitanika iznosila je 31%.

METODA

- Telefonsko istraživanje (CATI)
- Datum: od 23.2. do 1.3. 2021.
- Trajanje upitnika: 9 minuta

UPITNIK

- Korištenje eura u RH od strane građana
- Informiranost o uvođenju eura u RH
- Stavovi građana o uvođenju eura u RH
- Očekivanja od uvođenja eura
- Mjere i informacije koje bi mogle pomoći građanima prilikom uvođenja eura

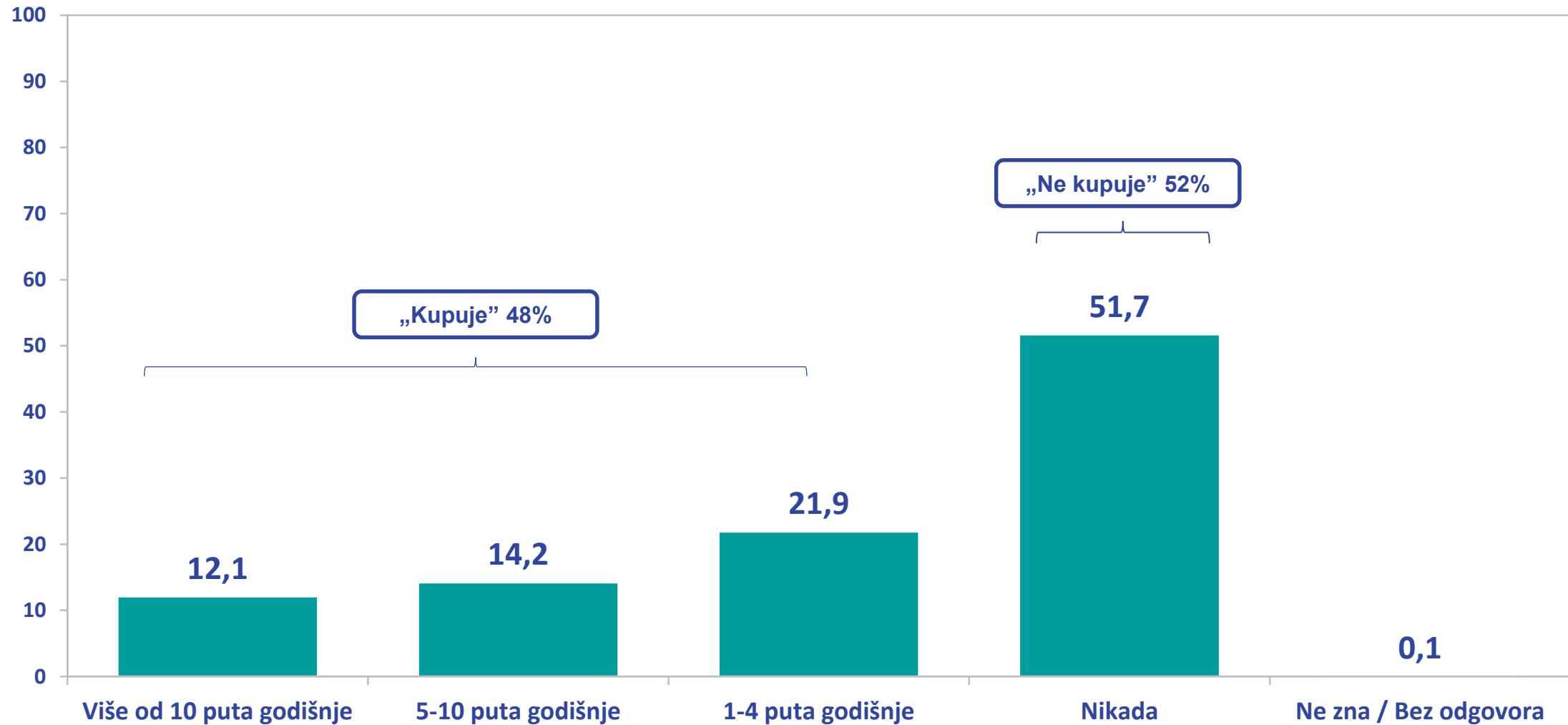
Demografska struktura uzorka

		N	%
Total		1000	100%
Spol	Muški	486	49%
	Ženski	514	51%
Dob	Do 30 godina	188	19%
	Od 31 do 44	210	21%
	Od 45 do 60	281	28%
	Više od 60	321	32%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	20%
	Srednja škola	580	58%
	Više i visoko	224	22%
Tip naselja	Grad	610	61%
	Selo	390	39%
Regija	Zagreb i okolica	275	27%
	Sjeverna Hrvatska	172	17%
	Slavonija	158	16%
	Banovina, Kordun, Lika	75	7%
	Sjeverno primorje	121	12%
	Dalmacija	200	20%

Rezultati

1

Učestalost korištenja eura

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često koristite euro za plaćanje? Pritom se misli i na gotovinska i na bezgotovinska plaćanja (npr. kupnja putem Interneta).

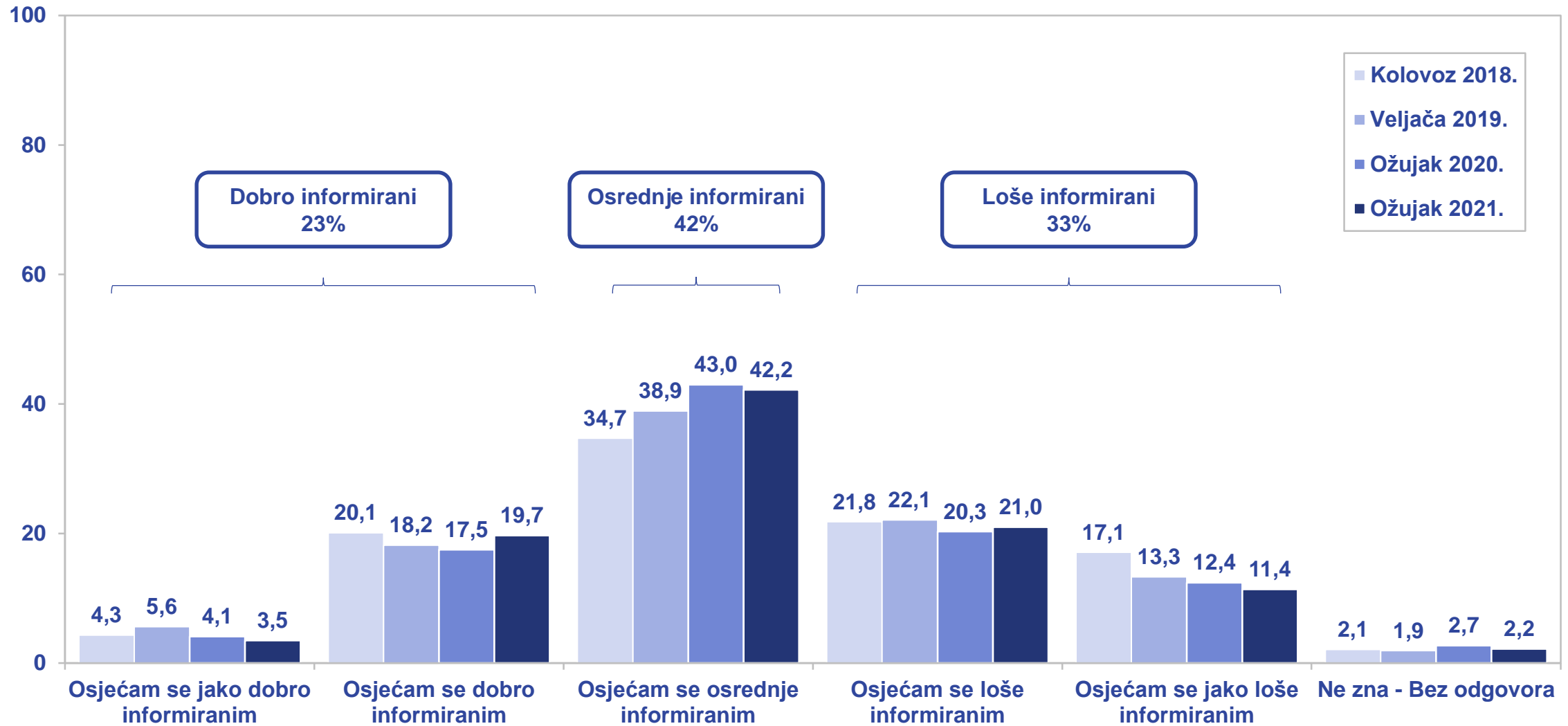
Učestalost korištenja eura – prema demografiji

		N	Više od 10 puta godišnje	5-10 puta godišnje	1-4 puta godišnje	Nikada	Ne zna Bez odgovora/ Ne želi odgovoriti
Total		1000	12%	14%	22%	52%	0%
Spol	Muški	486	16%	15%	24%	45%	0%
	Ženski	514	8%	14%	20%	58%	
Dob	Do 30 godina	188	19%	18%	38%	25%	
	Od 31 do 44	210	19%	20%	28%	33%	
	Od 45 do 60	281	10%	18%	17%	54%	1%
	Više od 60	321	5%	5%	13%	77%	
Obrazovanje	Osnovna škola	196		12%	7%	81%	
	Srednja škola	580	13%	13%	25%	49%	0%
	Više i visoko	224	20%	20%	26%	34%	
Tip naselja	Grad	610	12%	15%	22%	50%	1%
	Selo	390	12%	14%	21%	53%	
Regija	Zagreb i okolica	275	10%	17%	24%	49%	
	Sjeverna Hrvatska	172	11%	7%	24%	58%	
	Slavonija	158	7%	8%	18%	66%	1%
	Banovina, Kordun, Lika	75	17%	17%	18%	48%	
	Sjeverno primorje	121	15%	24%	18%	43%	
	Dalmacija	200	16%	14%	24%	46%	

Učestalost korištenja eura – prema demografiji

		N	Kupuje	Ne kupuje
Total		1000	48%	52%
Spol	Muški	486	55%	45%
	Ženski	514	42%	58%
Dob	Do 30 godina	188	75%	25%
	Od 31 do 44	210	67%	33%
	Od 45 do 60	281	46%	54%
	Više od 60	321	22%	78%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	19%	81%
	Srednja škola	580	51%	49%
	Više i visoko	224	66%	34%
Tip naselja	Grad	610	49%	51%
	Selo	390	46%	54%
Regija	Zagreb i okolica	275	52%	48%
	Sjeverna Hrvatska	172	42%	58%
	Slavonija	158	33%	67%
	Banovina, Kordun, Lika	75	52%	48%
	Sjeverno primorje	121	57%	43%
	Dalmacija	200	54%	46%

Samoprocjena informiranosti o učincima uvođenja eura

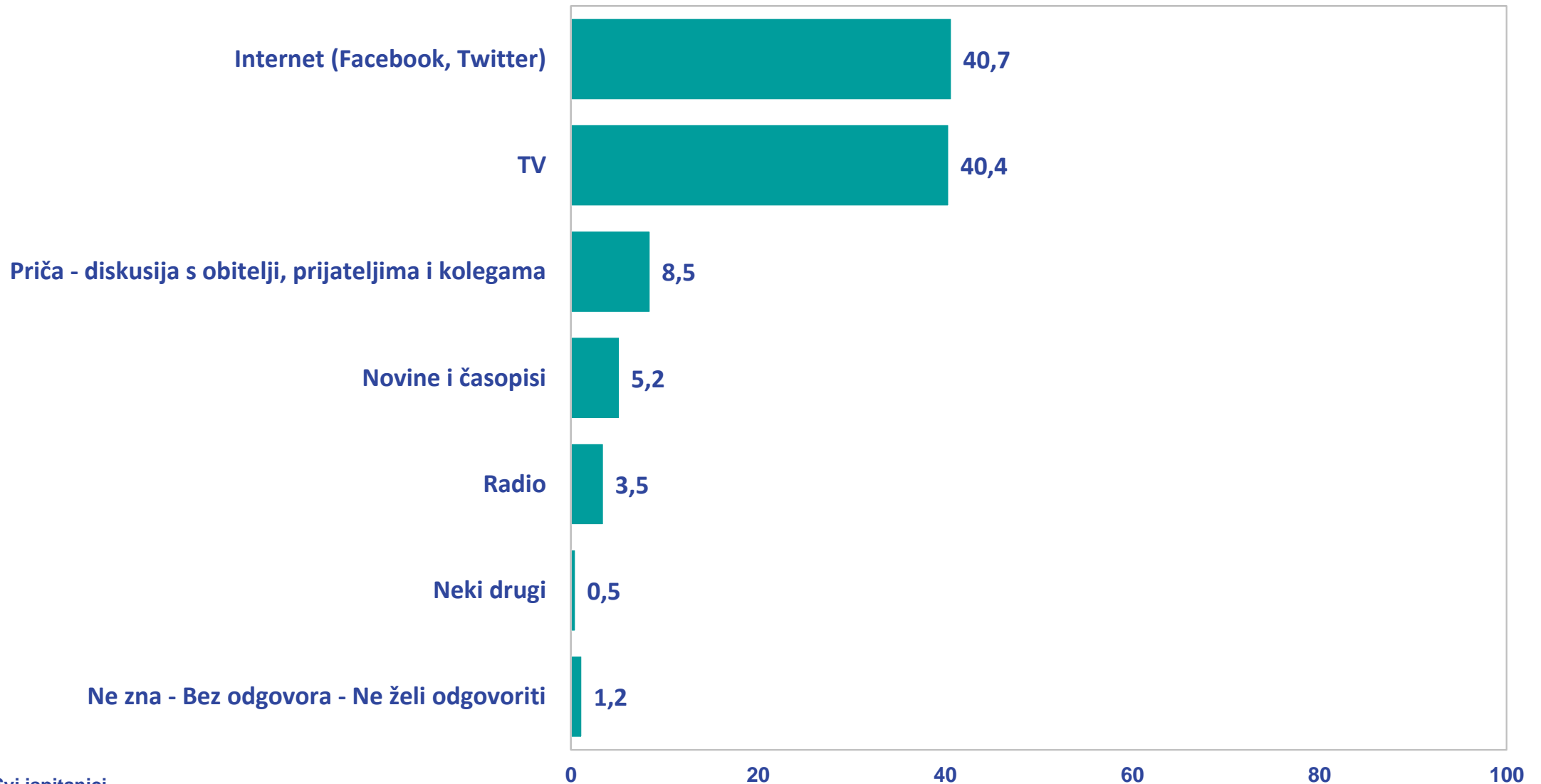
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj mjeri ste informirani o mogućim učincima uvođenja eura u Hrvatskoj

U kojoj mjeri ste informirani o mogućim učincima uvođenja eura u Hrvatskoj – prema demografiji

		N	Dobro informiran	Osjećam se osrednje informiranim	Loše informiran	Ne zna - Bez odgovora
Total		1000	23%	42%	32%	3%
Spol	Muški	486	26%	43%	29%	2%
	Ženski	514	21%	41%	36%	2%
Dob	Do 30 godina	188	14%	45%	39%	2%
	Od 31 do 44	210	24%	35%	39%	2%
	Od 45 do 60	281	25%	44%	30%	1%
	Više od 60	321	26%	43%	26%	5%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	16%	40%	37%	7%
	Srednja škola	580	20%	45%	33%	2%
	Više i visoko	224	37%	36%	27%	0%
Tip naselja	Grad	610	27%	40%	31%	2%
	Selo	390	17%	46%	34%	3%
Regija	Zagreb i okolica	275	27%	48%	23%	2%
	Sjeverna Hrvatska	172	23%	45%	29%	3%
	Slavonija	158	20%	39%	39%	2%
	Banovina, Kordun, Lika	75	25%	47%	28%	
	Sjeverno primorje	121	21%	37%	41%	1%
	Dalmacija	200	23%	35%	40%	2%

Izvori informiranja o uvođenju eura

Uzorak: Svi ispitanici

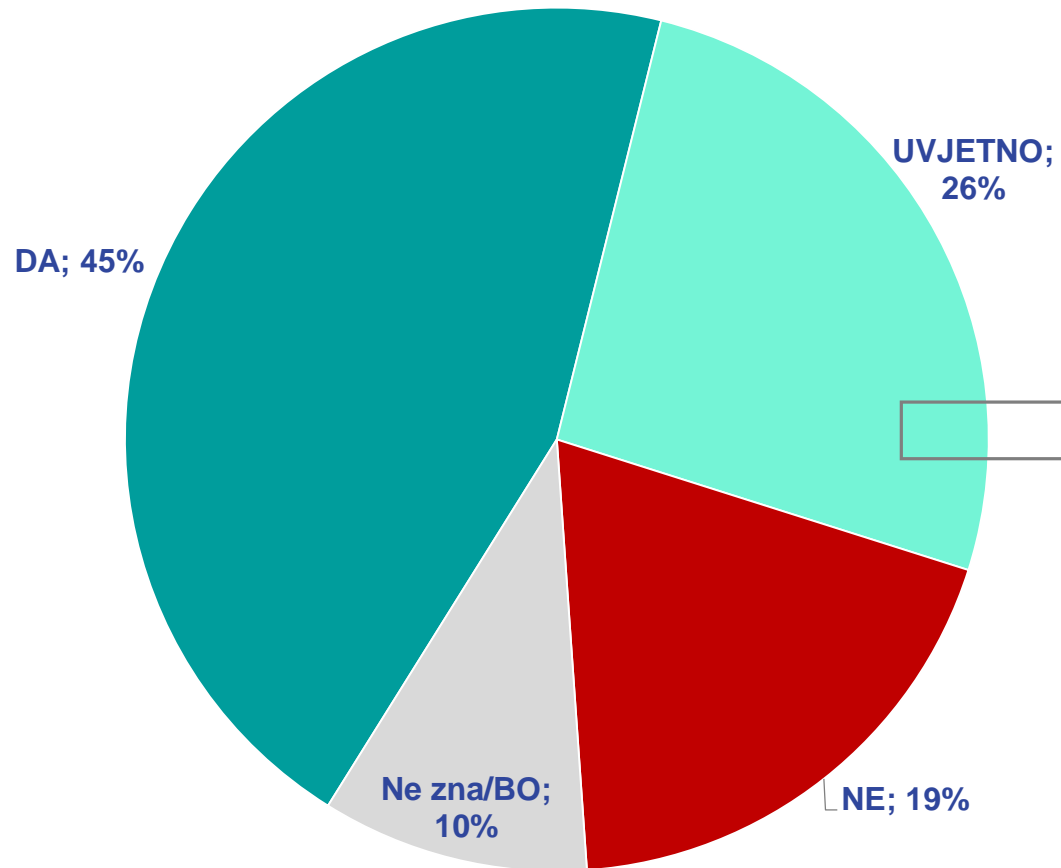
Pitanje: Iz kojih izvora uobičajeno crpate informacije o uvođenju eura u Hrvatskoj? Molim Vas rangirajte tri za Vas ključna izvora informacija o uvođenju eura, tako da na prvo mjesto stavite izvor koji smatrate najvažnijim, a na treće onaj koji smatrate najmanje važnim.

Izvori informiranja o uvođenju eura – glavni izvor – prema demografiji

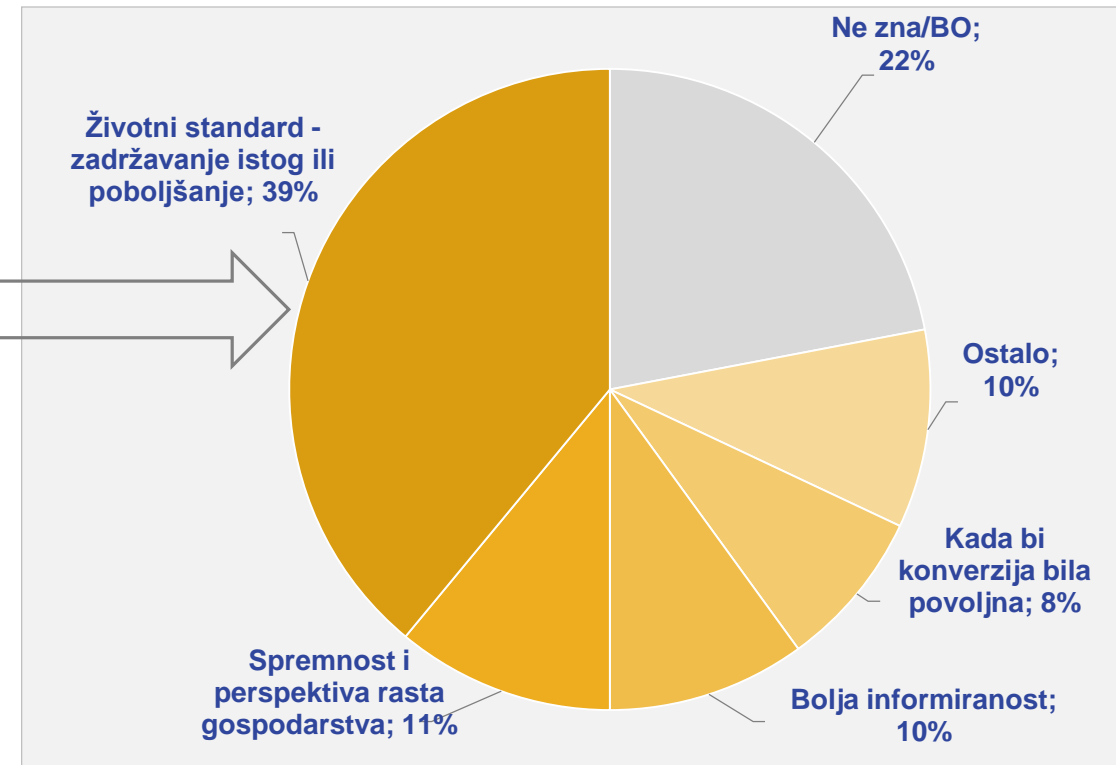
		N	Internet (Facebook, Twitter)	TV	Priča / diskusija s obitelji, prijateljima i kolegama	Novine i časopisi	Radio	Neki drugi	Ne zna
Total		1000	41%	40%	8%	5%	4%	1%	1%
Spol	Muški	486	46%	38%	7%	4%	4%	1%	1%
	Ženski	514	36%	43%	9%	6%	4%	0%	2%
Dob	Do 30 godina	188	71%	14%	8%	4%	3%		
	Od 31 do 44	210	53%	25%	8%	7%	3%	2%	2%
	Od 45 do 60	281	41%	44%	8%	4%	3%		0%
	Više od 60	321	14%	63%	10%	6%	5%	1%	1%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	16%	64%	13%		4%		3%
	Srednja škola	580	43%	39%	8%	6%	4%	0%	0%
	Više i visoko	224	57%	24%	6%	9%	3%	1%	0%
Tip naselja	Grad	610	42%	39%	9%	6%	3%	0%	1%
	Selo	390	39%	42%	8%	4%	4%	1%	2%
Regija	Zagreb i okolica	275	43%	37%	7%	8%	3%	1%	1%
	Sjeverna Hrvatska	172	35%	53%	4%	4%	3%		1%
	Slavonija	158	37%	43%	12%	3%	4%	1%	0%
	Banovina, Kordun, Lika	75	36%	40%	13%	4%	5%	2%	
	Sjeverno primorje	121	44%	38%	7%	5%	3%	1%	2%
	Dalmacija	200	45%	34%	10%	5%	4%		2%

Podrška uvođenju eura

Jeste li za uvođenje eura?

Pod kojim biste uvjetima bili za uvođenje eura?

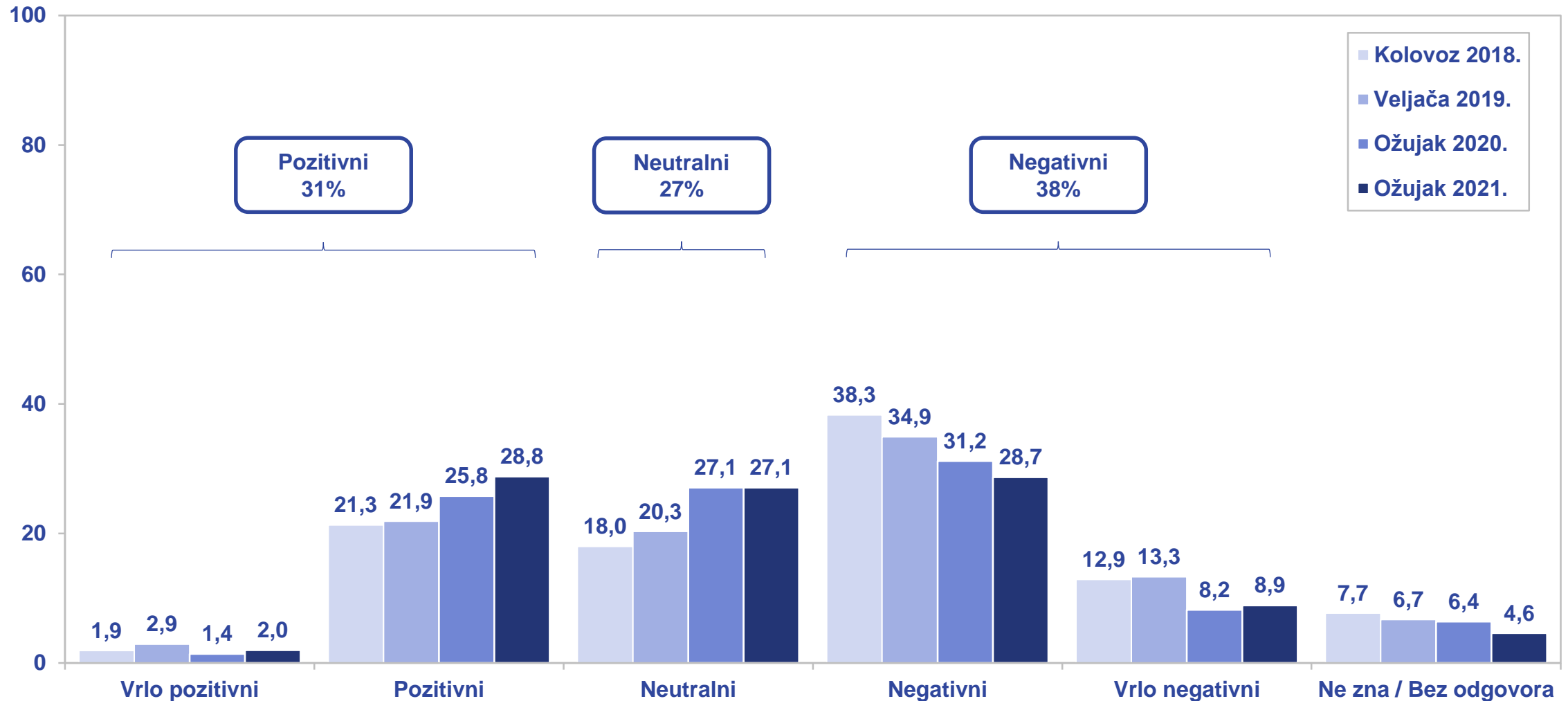
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Jeste li za uvođenje eura?

Podrška uvođenju eura – prema demografiji

		N	Da	Ne	Uvjetno	Ne zna - Bez odgovora - Ne želi odgovoriti
Total		1000	45%	19%	26%	10%
Spol	Muški	486	46%	20%	25%	9%
	Ženski	514	43%	18%	28%	11%
Dob	Do 30 godina	188	38%	21%	32%	9%
	Od 31 do 44	210	41%	18%	33%	8%
	Od 45 do 60	281	45%	19%	25%	11%
	Više od 60	321	50%	18%	20%	12%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	42%	26%	15%	17%
	Srednja škola	580	43%	19%	29%	9%
	Više i visoko	224	50%	14%	29%	7%
Tip naselja	Grad	610	44%	20%	24%	12%
	Selo	390	45%	18%	31%	6%
Regija	Zagreb i okolica	275	47%	14%	29%	10%
	Sjeverna Hrvatska	172	56%	17%	20%	7%
	Slavonija	158	39%	24%	23%	14%
	Banovina, Kordun, Lika	75	49%	13%	30%	8%
	Sjeverno primorje	121	36%	24%	29%	11%
	Dalmacija	200	39%	22%	28%	11%

Stav o učincima uvođenja eura

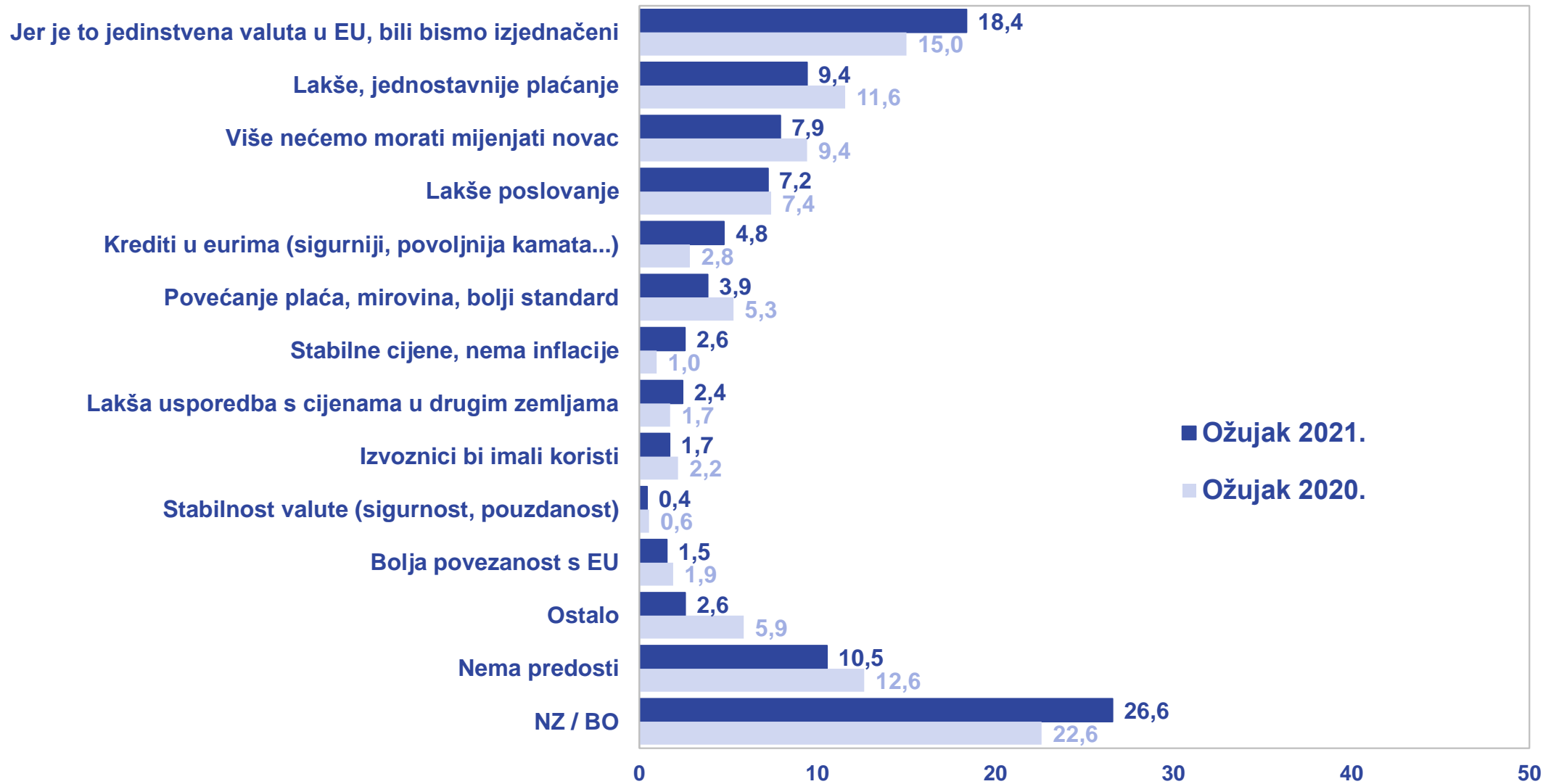
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni kakvi će biti učinci uvođenja eura u Hrvatskoj?

Stav o učincima uvođenja eura – prema demografiji

		N	Pozitivni	Neutralni	Negativni	NZ / BO
Total		1000	31%	27%	38%	4%
Spol	Muški	486	32%	25%	39%	4%
	Ženski	514	29%	29%	36%	6%
Dob	Do 30 godina	188	21%	43%	35%	1%
	Od 31 do 44	210	28%	25%	43%	4%
	Od 45 do 60	281	30%	24%	42%	4%
	Više od 60	321	39%	21%	32%	8%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	39%	15%	34%	12%
	Srednja škola	580	30%	28%	39%	3%
	Više i visoko	224	25%	36%	36%	3%
Tip naselja	Grad	610	30%	27%	38%	5%
	Selo	390	32%	27%	36%	5%
Regija	Zagreb i okolica	275	28%	33%	36%	3%
	Sjeverna Hrvatska	172	41%	24%	26%	8%
	Slavonija	158	27%	19%	47%	7%
	Banovina, Kordun, Lika	75	38%	19%	36%	7%
	Sjeverno primorje	121	29%	23%	45%	3%
	Dalmacija	200	27%	33%	38%	2%

Prednosti uvođenja eura – spontani odgovori

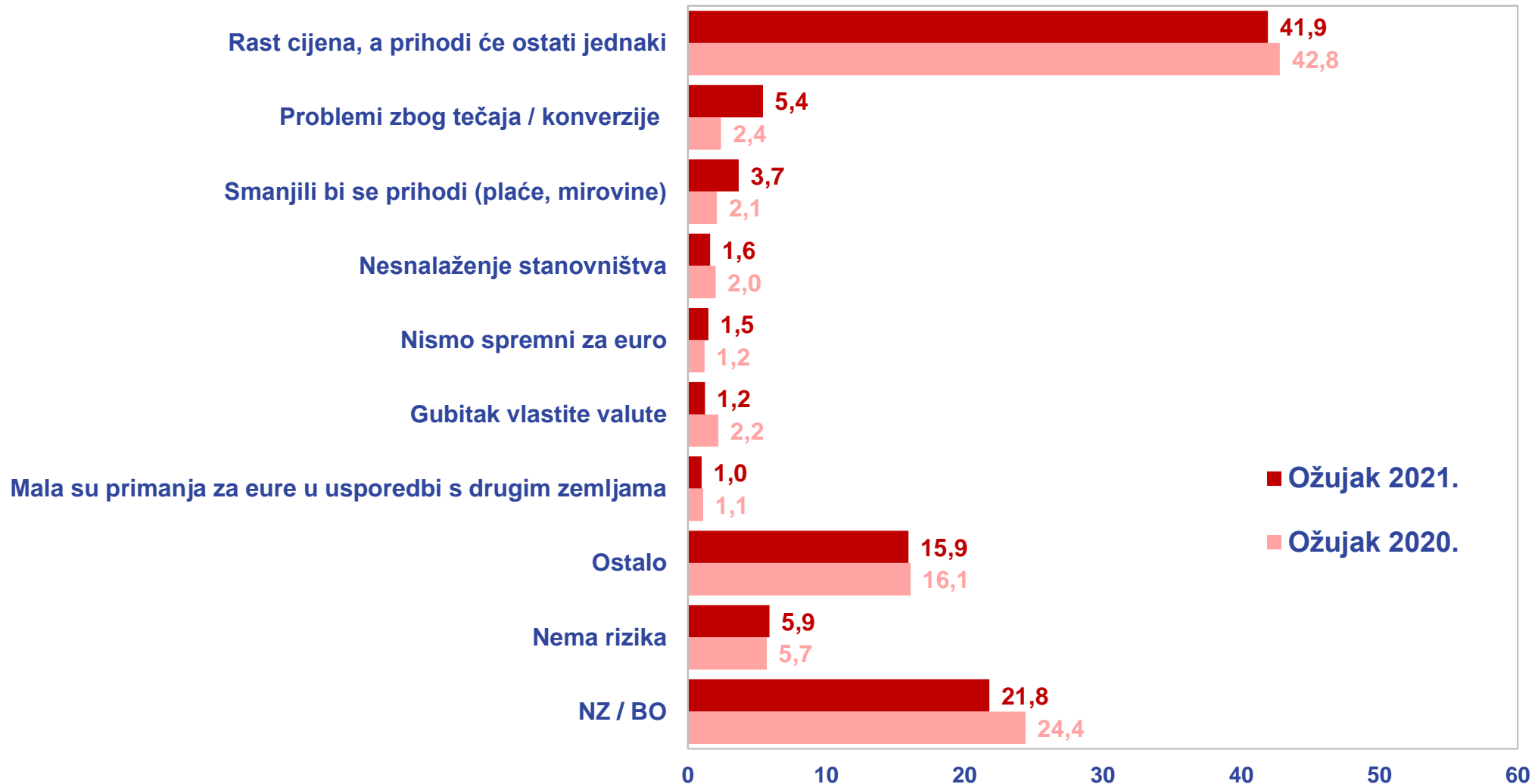
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koja bi bila najveća prednost uvođenja eura u Hrvatskoj?

Prednosti uvođenja eura – prema demografiji

		N	Jedinstvena valuta u EU	Jednostavnije plaćanje	Nema mijenjanja novca	Lakše poslovanje	Sigurniji krediti	Povećanje životnog standarda	Lakša usporedba cijena
Total		1000	18%	9%	8%	7%	5%	4%	2%
Spol	Muški	486	18%	8%	9%	8%	5%	4%	2%
	Ženski	514	19%	11%	7%	7%	5%	3%	2%
Dob	Do 30 godina	188	21%	14%	5%	9%	2%	5%	1%
	Od 31 do 44	210	21%	8%	12%	6%	3%	3%	5%
	Od 45 do 60	281	16%	8%	10%	8%	6%	5%	2%
	Više od 60	321	18%	9%	6%	6%	6%	3%	3%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	15%	5%	5%	4%	4%	4%	
	Srednja škola	580	18%	11%	7%	7%	4%	5%	3%
	Više i visoko	224	23%	9%	14%	12%	8%	2%	3%
Tip naselja	Grad	610	19%	9%	8%	8%	4%	4%	3%
	Selo	390	17%	9%	8%	6%	6%	4%	2%
Regija	Zagreb i okolica	275	17%	12%	9%	8%	5%	4%	3%
	Sjeverna Hrvatska	172	20%	12%	10%	4%	7%	2%	2%
	Slavonija	158	17%	10%	5%	3%	4%	4%	3%
	Banovina, Kordun, Lika	75	22%	10%	10%	5%	2%	2%	3%
	Sjeverno primorje	121	17%	4%	8%	10%	4%	1%	1%
	Dalmacija	200	19%	7%	5%	11%	4%	8%	1%

Rizici uvođenja eura – spontani odgovori

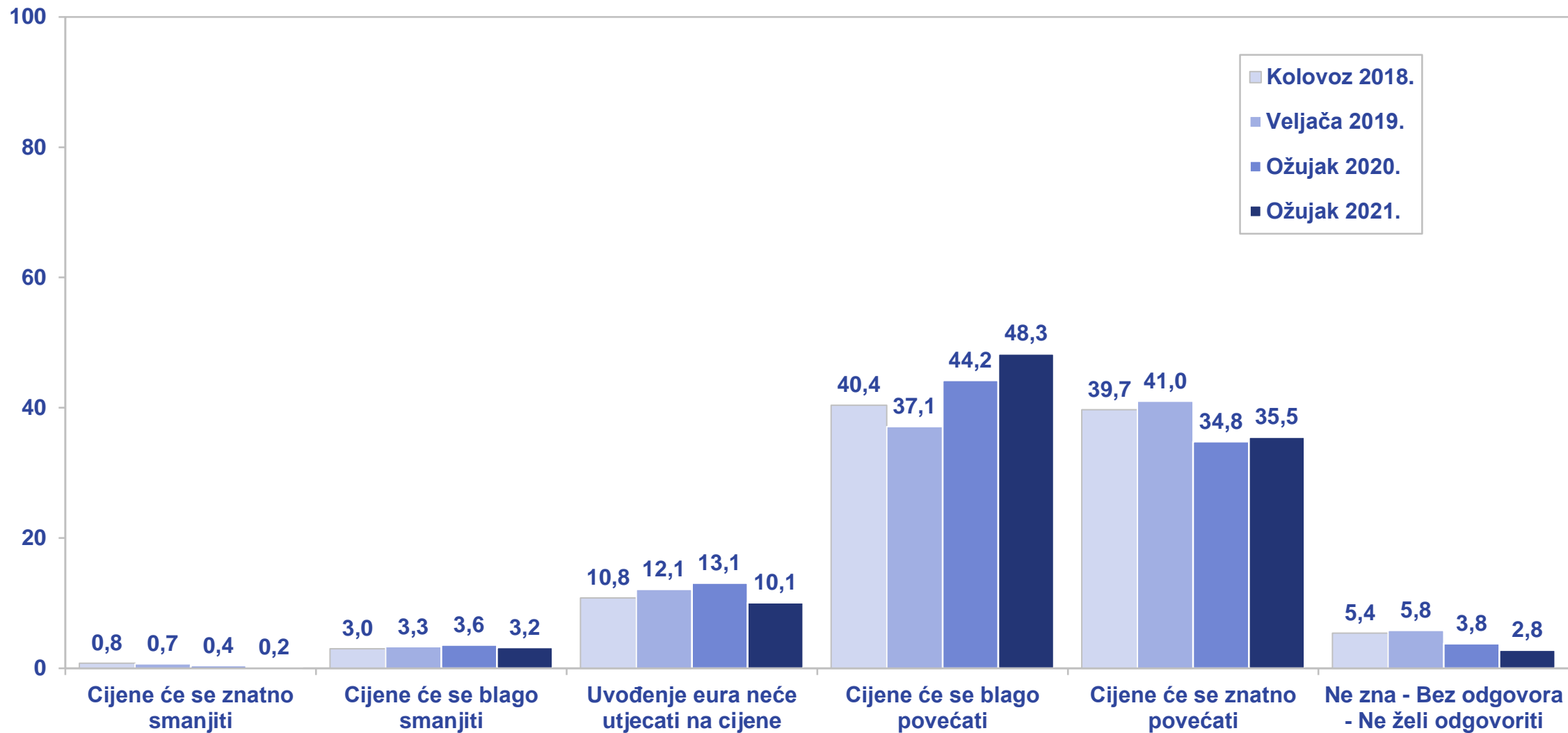
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koji bi bio najveći rizik uvođenja eura u Hrvatskoj?

Rizici uvođenja eura – prema demografiji

		N	Rast cijena	Problemi s konverzijom	Smanjenje prihoda	Nesnalaženje stanovništva	Nismo spremni	Gubitak vlastite valute	Mala primanja
Total		1000	42%	5%	4%	2%	1%	1%	1%
Spol	Muški	486	41%	5%	4%	1%	2%	2%	1%
	Ženski	514	43%	6%	3%	3%	1%	1%	1%
Dob	Do 30 godina	188	28%	6%	6%	6%	2%	4%	
	Od 31 do 44	210	47%	6%	2%	1%	2%	2%	0%
	Od 45 do 60	281	46%	5%	5%	1%	1%	0%	1%
	Više od 60	321	44%	5%	2%	0%	1%	0%	2%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	38%	2%	1%	2%			3%
	Srednja škola	580	39%	6%	4%	1%	1%	2%	1%
	Više i visoko	224	52%	7%	4%	2%	3%	1%	0%
Tip naselja	Grad	610	45%	4%	4%	1%	2%	1%	1%
	Selo	390	38%	8%	3%	2%	1%	1%	1%
Regija	Zagreb i okolica	275	44%	4%	4%	2%	3%	2%	0%
	Sjeverna Hrvatska	172	44%	3%	4%	2%		1%	2%
	Slavonija	158	37%	4%	4%	1%	1%	2%	1%
	Banovina, Kordun, Lika	75	38%	10%		4%	3%		
	Sjeverno primorje	121	48%	7%	5%		1%		
	Dalmacija	200	40%	7%	3%	2%	2%	0%	3%

Stav o utjecaju uvođenja eura na cijene

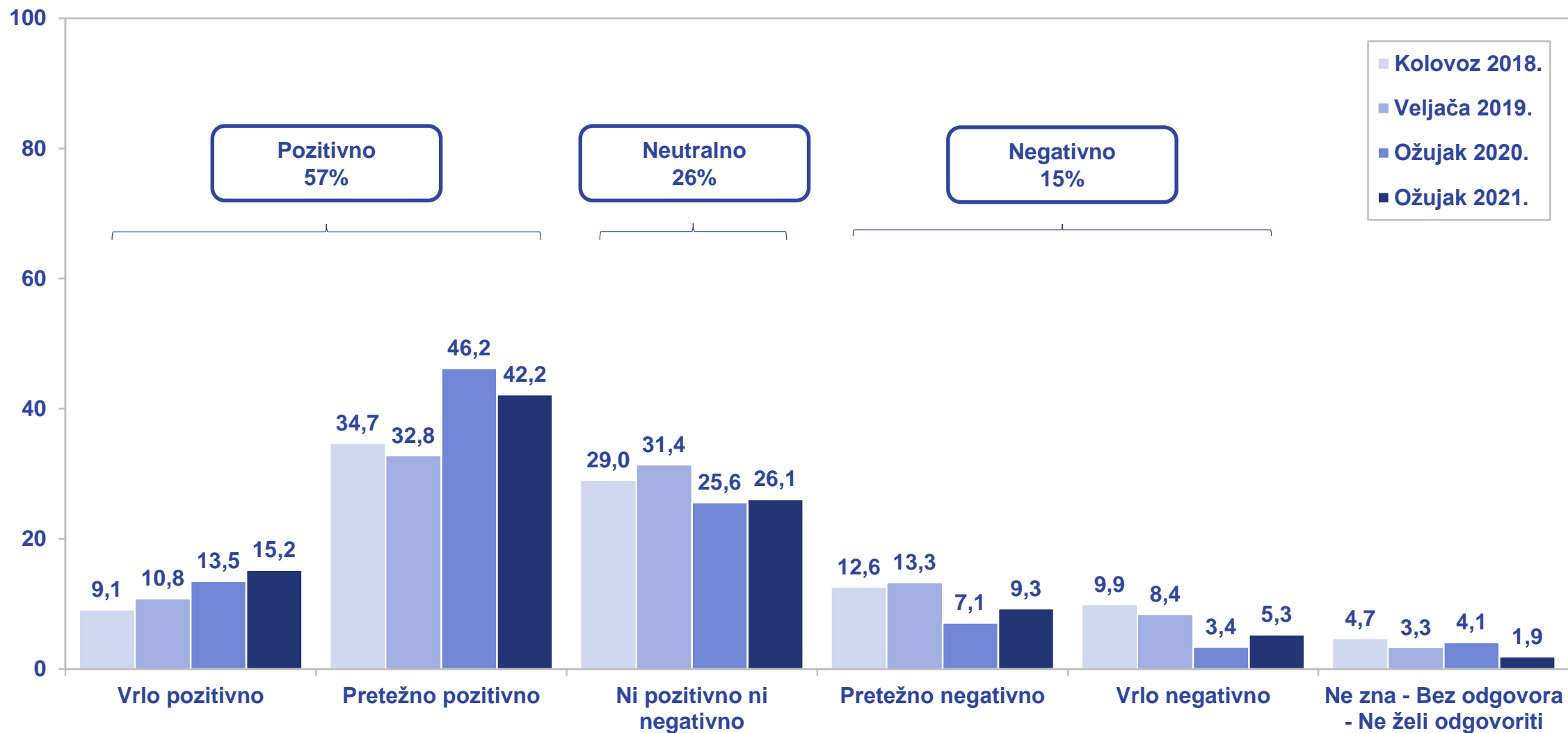
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni kako će uvođenje eura utjecati na cijene u Hrvatskoj?

Stav o utjecaju uvođenja eura na cijene – prema demografiji

		N	Blago + Znatno će se smanjiti	Uvođenje eura neće utjecati na cijene	Cijene će se blago povećati	Cijene će se znatno povećati	NZ / BO
Total		1000	3%	10%	48%	36%	3%
Spol	Muški	486	3%	13%	50%	32%	2%
	Ženski	514	3%	7%	47%	39%	4%
Dob	Do 30 godina	188	7%	14%	59%	20%	
	Od 31 do 44	210	2%	11%	51%	30%	5%
	Od 45 do 60	281	2%	9%	45%	42%	2%
	Više od 60	321	3%	9%	43%	42%	4%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	6%	8%	29%	50%	7%
	Srednja škola	580	3%	11%	50%	34%	2%
	Više i visoko	224	1%	9%	62%	26%	2%
Tip naselja	Grad	610	3%	10%	52%	33%	2%
	Selo	390	3%	10%	43%	39%	4%
Regija	Zagreb i okolica	275	4%	8%	54%	32%	2%
	Sjeverna Hrvatska	172	6%	13%	39%	40%	2%
	Slavonija	158	2%	9%	50%	36%	3%
	Banovina, Kordun, Lika	75	7%	11%	47%	27%	8%
	Sjeverno primorje	121	0%	8%	45%	44%	3%
	Dalmacija	200	1%	13%	49%	34%	3%

Stav o posljedicama ulaska u EU

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašem mišljenju kako je pristupanje Europskoj uniji djelovalo na Hrvatsku?

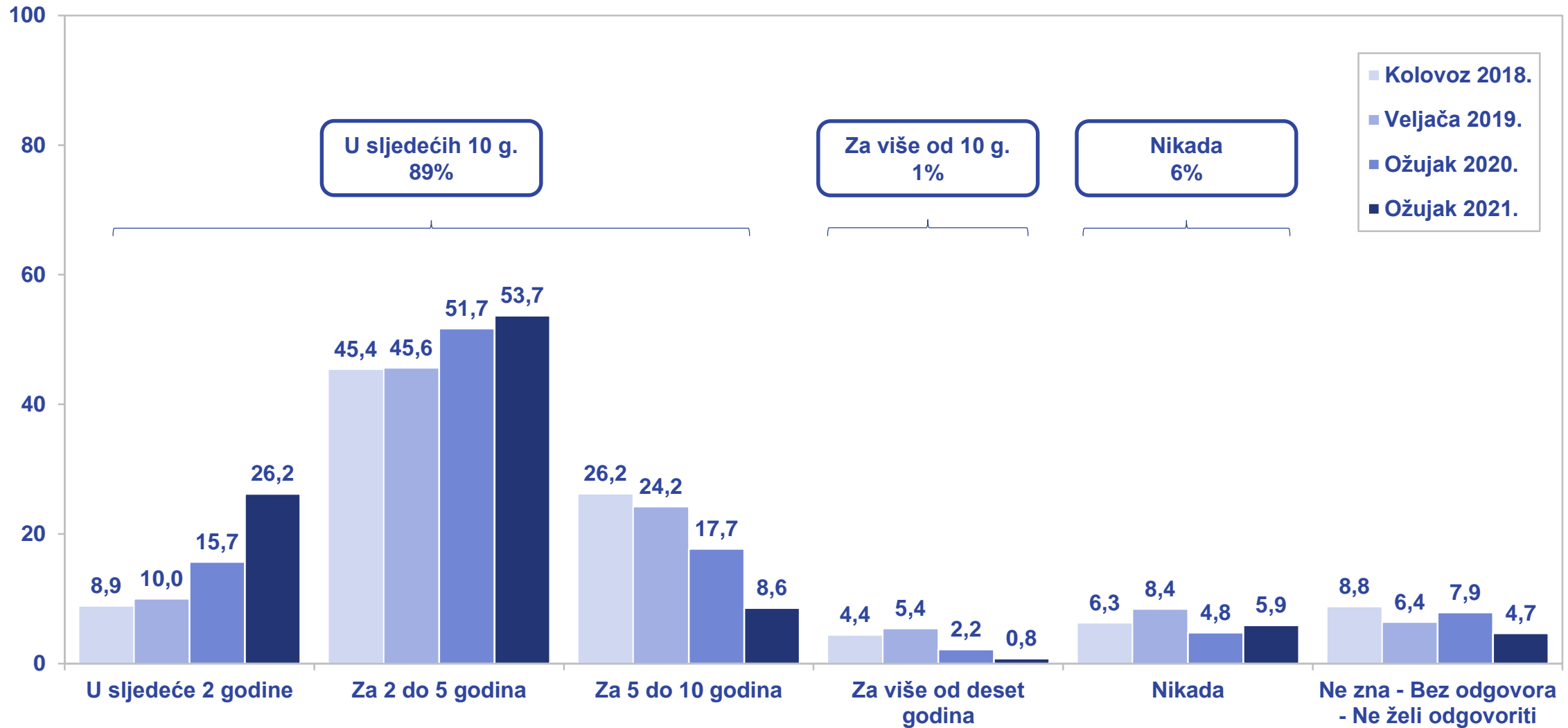
Stav o posljedicama ulaska u EU – prema demografiji

		N	Pozitivni	Neutralni	Negativni	NZ / BO
Total		1000	57%	26%	15%	2%
Spol	Muški	486	60%	21%	16%	3%
	Ženski	514	55%	31%	13%	1%
Dob	Do 30 godina	188	54%	31%	14%	1%
	Od 31 do 44	210	53%	31%	14%	2%
	Od 45 do 60	281	55%	29%	15%	1%
	Više od 60	321	64%	17%	15%	4%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	53%	26%	19%	2%
	Srednja škola	580	55%	28%	14%	2%
	Više i visoko	224	66%	22%	11%	1%
Tip naselja	Grad	610	58%	26%	14%	2%
	Selo	390	56%	27%	15%	2%
Regija	Zagreb i okolica	275	56%	25%	18%	1%
	Sjeverna Hrvatska	172	56%	27%	16%	1%
	Slavonija	158	60%	23%	15%	2%
	Banovina, Kordun, Lika	75	49%	41%	7%	2%
	Sjeverno primorje	121	55%	33%	7%	5%
	Dalmacija	200	63%	20%	16%	2%

Podrška uvođenju eura - prema stavu o posljedicama ulaska u EU

		N	Da	Izričito ne	Uvjetno	NZ / BO
Total		1000	45%	19%	26%	10%
Prema Vašem mišljenju kako je pristupanje EU-u djelovalo na Hrvatsku	Pozitivno	570	57%	10%	23%	10%
	Ni pozitivno ni negativno	260	34%	23%	34%	9%
	Negativno	150	17%	44%	28%	11%
	NZ / BO	20	36%	35%	15%	14%

Očekivanje kada će RH uvesti euro

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Kada očekujete da će Hrvatska uvesti euro?

Očekivanje kada će RH uvesti euro – prema demografiji

		N	U sljedeće 2 godine	Za 2 do 5 godina	Za 5 do 10 godina	Za više od deset godina	Nikada	NZ / BO
Total		1000	26%	54%	9%	1%	6%	4%
Spol	Muški	486	27%	53%	9%	1%	4%	6%
	Ženski	514	26%	54%	8%	0%	8%	2%
Dob	Do 30 godina	188	18%	58%	16%	1%	7%	
	Od 31 do 44	210	29%	56%	6%	0%	7%	2%
	Od 45 do 60	281	26%	54%	8%	1%	6%	5%
	Više od 60	321	30%	49%	6%	1%	5%	9%
Obrazovanje	Osnovna škola	196	28%	41%	9%		10%	12%
	Srednja škola	580	25%	55%	9%	1%	6%	4%
	Više i visoko	224	29%	60%	6%	1%	3%	1%
Tip naselja	Grad	610	23%	56%	10%	1%	5%	4%
	Selo	390	32%	51%	6%	1%	7%	3%
Regija	Zagreb i okolica	275	28%	56%	9%	0%	4%	3%
	Sjeverna Hrvatska	172	24%	58%	5%	1%	7%	5%
	Slavonija	158	26%	49%	8%	2%	9%	6%
	Banovina, Kordun, Lika	75	32%	48%	8%	1%	4%	7%
	Sjeverno primorje	121	28%	52%	11%	1%	5%	3%
	Dalmacija	200	22%	54%	11%	1%	7%	4%

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Pola građana koristi euro za plaćanje, a pola ne koristi. Osobe koje ne koriste euro za plaćanje su češće žene, osobe starije dobi, osobe nižeg obrazovanja kao i osobe iz Slavonije.
- Udio građana koji se smatraju dobro informiranima nešto je viši nego u prethodnom valu. Međutim, i nadalje se više građana osjeća slabo informirano nego dobro informirano.
- Dominantna dva izvora informiranja o uvođenju eura su TV i Internet s kumulativnim udjelom višim od 80%. Na trećem mjestu je razgovor, a na četvrtom novine i časopisi. TV i novine, očekivano češće koristi starija populacija, dok mlađe osobe preferiraju Internet.
- Udio građana koji podržavaju uvođenje eura povećao se u odnosu na prethodni val ispitivanja s 41% na 45%. Uvođenju eura izričito se protivi 19% građana, dok je njih 26% uvjetno protiv, odnosno uvjetno za uvođenje eura. Pritom, glavni uvjet uz koji bi građani podržali uvođenje eura odnosi se na zadržavanje ili poboljšanje životnog standarda, što ističe gotovo 40% uvjetno opredijeljenih ispitanika.
- Oko 31% građana smatra kako će učinci uvođenja eura biti pozitivni, što je značajno više nego u svim dosadašnjim valovima. Nastavio se trend smanjenja udjela građana koji smatraju da će učinci uvođenja eura biti negativni.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Na otvorenim odgovorima oko 11% ispitanih smatra kako uvođenje eura nema nikakve prednosti. Oko četvrtine ispitanika ne zna navesti niti jednu prednost. Među navedenim prednostima prednjače lakše i jednostavnije plaćanje i poslovanje te činjenica da je euro jedinstvena valuta u europodručju čime bismo bili izjednačeni s ostalim članicama monetarne unije. Među rizicima i dalje dominira strah od pada standarda i kupovne moći (42%).
- Kada je riječ o utjecaju uvođenja eura na cijene, i dalje više od 1/3 ispitanika smatra da će se cijene znatno povećati uvođenjem eura.
- Oko 57% ispitanih misli kako su posljedice ulaska u EU bile pozitivne, a 15% ih smatra kako su bile negativne. Od ispitanika koji smatraju da su posljedice ulaska u EU bile pozitivne, čak 57% ih izričito podržava, a 23% uvjetno podržava uvođenje eura. S druge strane, među onima koji smatraju da su posljedice ulaska u EU bile negativne, samo 17% ih izričito podržava uvođenje eura.
- Oko 26% ispitanih očekuje uvođenje eura unutar 2 godine. U odnosu na prethodno istraživanje to je značajan rast (10 postotnih bodova). S obzirom na to da je Hrvatska u međuvremenu ušla u tečajni mehanizam ERM II taj podatak ne iznenađuje. Oko 54% ispitanih smatra kako će se to dogoditi za 2 do 5 godina, a ukupno 89% očekuje da će euro biti uveden tijekom sljedećih 10 godina.